

ברכת לבון

ראש ממשלת ישראל הודיע לא מכבר כי הממשלה מתכוננת לכונן יחסים דיפלומטיים מלאים עם גרמניה. בין צוע השאיפה, כך רמז, יתגשם מיד אחרי סילוק מכשולים מסויימים שהוצבו מן הצד הגרמני דהקא.

בשני הקצות של הבמה הפוליטית הות' קפת הודעה זו קשת. גם בין גרמני הממ' שלה יש רבים המביעים אישית דעה שלר לית מאד על כך. יש הסבורים שזה מעשה אשר לא ייעשה, אולי אפילו מעשה-בגידה. אני מבקש מראש את סליחתו של מר בן-גוריון על הדבר שאני עומד להגיד עתה. אני מקהה שלא יכעס עלי, אם אגלה את דעתי ברבים:

ובכן, אני חושב שהוא צודק.

בון, וכי נציג גרמני יופיע בארץ. אילו היתה הבעיה שכלית בלבד, יכולתי לסיים בזה את דברי. אולם יהיה בכך מ' שום התחמקות פחדנית. כי הבעיה אינה מדינית בעיקרה. היא הרבה יותר עמוקה היא רגשית ורוחנית.

ואין איש מאתנו פטור מלהתווכח, במק' רה זה, עם הרגש.

★ ★ ★

רפני הכל, חייבים אנוחנו לחדור בעד מסך הצביעות המתחסדת. יתכן שאין נושא בארץ המתחבא מאחורי מסך סמיך כזה של פחדנות ואיריושר כמו הנושא ה' גרמני.

לפני כמה שבועות בלבד הודיע הוד' מעלתו, הצנוור, שחתך כמה קטעים מן ה' טרט הבריטי על אודות קרביית-הכיס גראף

שם העם הגרמני. השאלה האמיתית היא: האם יכונ עם לכפר על פשעים שבוצו עו בשמו? היכול פושע קולקטיבי לחזור למוטב, כפי שחזור למוטב פושע פרטי? האם עלינו להתחם אל הגרמנים של היום כפושעים מוערים, שאין להם כפרה — או שעלינו לקבוע שקיבלו את עונ' שם והכירו את חרבתם, ושוב יש להם מקום בחברת העמים — כל עוד לא יחזרו לדרך הפשע?

★ ★ ★

מאחורי שאלות אלה, מתחבאת שאלה נוקבת יותר: האם היה הנאציזם תופעה גרמנית מובהקת, תופעה הנובעת מן האופי הגרמני המיוחד, העתידה על כן לחזור ולהישנות בהכרח — או שהיתה זאת מחלה שפגעה בגרמנים במקרה? התשובה הראשונה תהיה נוחה לנו מאד. אולם דעתי הפרטית היא שהשניה קרובה יותר לאמת.

הפאשיזם הוא מחלת-רוח קולקטיבית. אי' ני מאמין שהוא נובע דוקא מן הנשמה ה' גרמנית, כדברי התועמלנים בימי מלחמת הע'ל. איני מאמין גם שהוא שלב מחוייב המציאות בתולדות הקאפיטליזם, כדברי חסדי מארכס.

אני מאמין שהפאשיזם הוא מח' לה היכולה לתקוף כל עם, כמח' לות הסרמן והשחפת, וכי כל עם נושא בגופו את חידקיו. נסיכות מיוחדות — היסטוריות, כלכליות ורוחניות — גרמו לכך שהעם ה' גרמני היה נוטה במיוחד להתפת' חות מחלה זו. אולם איני מאמין שיש אף עם אחד בעולם המחוסן בפניה.

האם יקום העץ לתחיה?

אפשר לנמק בנימוקים סורמליים יבשים את הצורך בכינון יחסים גור' מליים בין מדינת-ישראל לבין קהילת-הב' רית הגרמנית (זהו, אגב, התרגום הנכון של שם המדינה, ואין כל צורך להיעזר בשתי מלים לאטיניות כמו „הרפובליקה הפדרלית“). יחסים דיפלומטיים אינם הבעה של אהדה או ידידות. ההיסטוריה מלאה מקרים של מדינות עוינות ואויבות שקיימו ביניהן יח' סים רשמיים והחליפו ביניהן שגרירים. בימי השיא של המקיסטאליניזם, עת של- טו סטאלין ומק'ארתני בעולם, וטייסים אמריקאיים וסובייטיים ירו זה בזה בשמי קוריאה, היו קיימים יחסים דיפלומטיים מלאים בין שתי המדינות.

אנשים פרטיים יכולים לשנוא איש את רעהו. עמים ממשלות לתעב זה את זה. אולם ממשלות של מדינות חייבות להשתחרר מרגשות לוחטים. עליהן לנהל את עניניהן בקורררוח ובצלילות-דעת. הן חייבות לסחור, לקיים מוע', לאסוף ידיעות על היריב.

לכל אלה דרוש השגריר — אדם חסר- רגש, גמיש כפלדה עדינה, צונן וחד-עין.

חשוב להגיד את הדברים האלה, לא כדי לטהר את הגרמנים, אלא כדי להגביר את אמצעי הרפואה המונעת וההיגיינה הרוחנית כלפי עצמנו. אנו נושאים את חידקל הפאז' שיום גם בנופנו הלאומי. הם קיימים לא רק בצורה מרוכזת, בחוגים מגובשים ה' בולטים לעין, ולא רק בצורת נטיות מסור' יימות במפלגות שונות. הם מסתובבים ב' מתווריהם הרוחני שלנו, מוסחים כרעיונות פטריוטיים בריאים.

מעשה כפר-קאסם, וכל המעשים הפחות ידועים שלא זכו לפרסומת, הם רק סימנים לקיום החידק בגופנו. הם אותות אזהרה — לבל נזלזל בסכנה, לבל נחול מאמצעי-מוע'. הגרמנים זילזלו בסימפטומים, וכך נמלן קרבן למחלה הנוראה — מחלה שגרמה אסון לעולם כולו, לעם היהודי, אך גם לגרמניה עצמה.

שפיי. קטעים אלה הראו קצינים בריטיים יהודים לרבי-החובל הגרמני על יחסו ה' הונן כלפי שבויי-מלחמה. לדעת הצנוור יכולים היו קטעים אלה לפגוע ברגשות ה' אזרחים בישראלים שהיו מודעזעים למראה קצין גרמני סימפאטי.

אולם באותו זמן עצמו לא הודעו ע' ה' ציבור הישראלי למשמע גילוי מסויים ב' משפט עמוס בן-גוריון. שם הוכח כי סו' רים ישראלים ידועים עשו יד אחת עם יצרנים גרמניים כדי לרמות את הסיכנות היה דית בעזרת חשבונות כוזבים.

נכתבו מיליוני מלים על משפט אומלל זה. אולם דומני שלא נכ' תבה אף מלה על עצם תופעה זו של קנוניה ישראלית-גרמנית, שמטרתה היתה לרמות את ה' מוסד המייצג את העם היהודי, בקשר עם כספיה-שילומים אשר הכיסויו שלהם הוא דם יהודי. הסוחרים שעשו זאת נשארו מכו' ברים והופשו ליהנות מדידותם של גדולי המדינה.

פרשת אירס'ו לא היתה יחידה במינה. בגרמניה מספרים כי קבלת קומיסיון על-ידי סוחרים יהודיים, תוך קנוניה עם הספקים

שני העמים. כל צביעות המהולה בדמם של גבי רים, נשים וטף, ארורה שבועתיים. לכן מוטב שאנו לפחות, ננפה להיות ישרים כלפי עצמנו. מה אומר הרגש שלנו?

★ ★ ★

חוזרי מגרמניה, נשאלתי פעמים בלתי-ספורות בשיות פרטיות: איך הרגשת שם? מה היתה תגובתך הרגשית כאדם, כישראלי, כאיש שרוב משפחתו חוס' לה בידי הנאצים?

שאלתי את עצמי שאלה זו כשהתהלכתי ברחובות גרמניה — בריג של קלן, ברחוב מקלברג בהאמבורג, ברחוב פוטסדאם במע' רב ברלין ובשדות סטאלין במזרחת.

כאדם, היתה הגבתי פשוטה: הגרמנים לא מצאו חן בעיני. באופן כללי הם חסרי- הומור, קולניים, שקועים בעצמם, מתוסב' כים, משוללי כל חן שהוא.

כישראלי, לא יכולתי לשכוח אף לרגע מי אני ומי הם. אפילו בשיתות עם גרמנים סימפאטיים, שיכולתי לכבדם ולהעריכם, לא יכול היה איש מאתנו להתעלם מן הסיוט שריאף בנינו — הסיוט של הפשעים ה' נוראים שבוצעו על-ידי ממשלה גרמנית ב'